

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נח.

עין משפט נר מצוה

רלו א מיי פ"ג מהל'
מחלות אסורות
הלכה (ע"י) [2] סגל לאוין
קלג טושע"י י"ד טמן פו
סעף ג:
רלו ב מיי פ"ג מהלכות
אסורי מצח הלכה
יב:

ג (מיי) פ"ו מהלכות ע"ו
הלכה יד סגל לאוין מה
טושע"י י"ד טמן קמג
סעף י"א:

ד (מיי) פ"ג מהלכות
מחלות אסורות הלכה יא
סגל לאוין קלג טושע"י י"ד
טמן מ סעף י"ז:

ה (מיי) פ"ג מהלכות
אסורי מצח הלכה יג
ופי"ג מהלכות שמיעה
הלכה יז:

רלו ו מיי פ"א מהלכות
שמיעה הלכה יג
סגל לאוין קלג טושע"י י"ד
טמן מ סעף י"ז ומימן פו
סעף ט:

לענין רש"י

פרש"י א. כמות הביצים
בהטלה אחת.

שיטה מקובצת

אל דהא לא גזרינן הכא
ביעיי: [א] אלא הא דתניא
ולד טרפה ברייתא היא
והוה מצי: [ב] לאתויי
ברייתא לפי שר' יהושע
הווכר בה:

רבינו גרשום

הכא תנאי היא: והוה זה וזה
גורם התנגולת דהיתירא
והתנגולת (דספק) דטרפה:
בדפסא מאריא. דליכא
זה וזה גורם: א"כ גדלה
גמרה מביעי ליה. כלומר
אי בשיחלא קמא שהיו
הביצי במעיה כשנטרפה ולא
היו גמרה באיסור ולא
גדלה הגדלה משמע
ולאחר כן שנטרפה
גדלה באיסור: במאי קא
מיפליגו כגון שנטרפה
ולבסוף עיברה. כלומר
השתא דסבירא לן דטרפה
יולדת ומשחבת במאי קא
מיפליגו ר' אליעזר ור'
יהושע: כשנטרפו ולבסוף
עיברה. אי ולד מותר
באכילה דזה וזה גורם
מותר לר' אליעזר ולרבי
יהושע אסור: איתבייה
רב אשי לאמימר ושון
בביצת טרפה כו'. כלומר
היאך אמרת דטרפה אינה
יולדת והא הכא דטרפה
טענה ביצים. הכא במאי
עסקינן בשיחלא קמא.
כלומר שהיו במעיה קודם
שנטרפה אבל לאחר
שנטרפה לא טענה אלא
הא דתני ולד טרפה ר'
אליעזר אמר לא יקרבי
כו'. כלומר השתא דאמרת
דטרפה אינה יולדת ר'
אליעזר ור' יהושע במאי
קא מפליגו כו': והלכתא
בזכר עד י"ב חדש.
כלומר ספק טרפה זכר
כל שמתקיים י"ב חדש
ודאי לא טרפה הוא:
אמר רב פפא ש"מ מדרב
הונא הא דאמר שמואל
קישות שהתלע באביה
כו'. כלומר ש"מ מדרב
עזר דאמר כל שאין בו
דגש אינו מתקיים י"ב
חדש הא דאמר שמואל
קישות שהתלע במחובר
אסורה משום שרץ השרוצן
על הארץ:

מבאן ואילך הוה ליה זה וזה גורם ומותר. לע"ג דבסוף כתובות
(דף ק"א): פסקינן כר' יהודה צפרדות דמספקא ליה צפרק
אוחו ואת בנו (לקמן דף ע"ט). אי חוששין לזרע האז או לא היינו
צמיתא דשרי כל חד צפאי נפשיה ולא שייך זה וזה גורם אצל הכא
דמד אסור ומד שרי הוה ליה זה וזה

גורם: ושוין בביצת טרפה שהיא
אסורה. לא כמו שפירש הקונטרס
דקאי חלונתא דרבי אליעזר ורבי
יהושע אלא קאי חלונתא דבית שמאי
וצית הלל דפליגי צמתיתין צמסכת
עדיית (פ"ה מ"ח) דמנן התם צינת נבלה
שכמותה נמכרת צשוק צ"ש מתירין
וצית הלל אסורין ומודים צצינת טרפה
שאסורה מפני שגידולה צאיסור ואם
תאמר דהשתא חשבי צית הלל צינת
נבלה כצער דלשרי אפילו כמותה
נמכרת צשוק וצפרק קמא דלינה
(דף י"א) אמרינן השוחט את התרנגולת
ומלא צה צינים גמורות מותרות
לאכלן בחלב ואפילו רבי יעקב לא
פליגי. אלא דקאמר אס היו מעורות
צגידיס אסורות אצל צשאינן מעורות
מותר ומיך צהלכות גדולות דגבי
איסור נבלה דאורייתא צמתא לא לישרי
צער עוף צחלב דרבינן הקילו ורבינו
תם מיך דצצינת נבלה חמירו משום
דנבלה היו דבר האסור אצל צער עוף
צחלב דהוה היתר דכל חד ומד צפאי
נפשיה שרי ולפירושו מתיישב מה
שפירש צערקין. דהא דאמר צריש
פרק הדל ע"ס הנכרי (עירובין דף ק"ג)
דאפילו ציעמא צבותא לא לישרי
איניש קמי רביה דהיינו כגון ששחט
התרנגולת ומלא צה צינים גמורות
דאי צתסם צינים אומן אין צריכין
היתר דאין לך ע"ה שלא ידע שמומר
צחלב ולפי מירון הלכות גדולות קשיא
מאי אפילו דקאמר אפילו ציעמא
צבותא אטו מי פשוט היתר זה כל
כן טפי משאר מיני הא חלונתא היא
לנמאן דאמר צער עוף צחלב דאורייתא
אסירא מידי דהוה אצינת נבלה ויש
לומר דלשהי קאמר אפילו שכל העולם
היו נוהגין צו היתר וצפרק קמא דלינה
(דף י"א) נמי פשיטא ליה לש"ס דשרי
גבי הא דאמר רב צינה ע"ס אילת
רובה נגמרה דקאמר למאי פלומא
דשרי לאוכלה צחלב זה צמעי אמה
אסירא והתניא השוחט התרנגולת כו'
משמע דפשיטא ליה ללא הוה פליג
רב ועוד י"ל דהיינו טעמא דלשרי
צ"ה צינת נבלה גזירה אטו צינת

טרפה אסורה משום דגמרה צאיסור ומיהו אין נראה תירוצו זה דהא לא גזרינן א' ציעי דשיחלא אטו ציעי דשיחלא קמא
ואטו ציעי דספנא מארעא: **אלא** הא דתניא ולד טרפה ב' כו'. צרייתא היא והוה מני לאתויי צמתיתין דתמורה (דף י"ג) כל האסורים לגבי
המוצא ולדומיהן מותרין רבי אליעזר אמר ולד טרפה לא יקרבי לגבי מוצא אלא יתא ליה לאתויי צרייתא ב' שרבי יהושע הווכר צה:
במאי קא מיפליגו בנטרפה. לשון הגמרא משמע דאי לאו דאמימר לא הוה קשה צמאי קא מיפליגו אלא יש לומר משום דאסר אמיימר
דשיחלא קמא לא מיתוקם ליה פלוגמיהו צעובר ירך אמו וציעירה ולצסוף נטרפה דאס כן קס ליה אמיימר כרבי אליעזר דשמותי הוה ולאדך
לישנא דלקמן יש לפרש משום דקסבר טרפה אינה יולדת קא קשה ליה צמאי קא מיפליגו דלא מיתוקמא פלוגמיהו צוה זה וזה גורם אסור ואם
תאמר ואמאי לא יתא ליה לרב אשי השתא לזקוקי פלוגמיהו צוה זה וזה גורם הא שמעינן ליה לרבי אליעזר צהדיה צפרק כל שעה (פסחים
דף סו) דאסר דקמני וכן היה רבי אליעזר אסר צכל איסורין צצמורה ויש לומר דשמתא לא שמיע ליה לרב אשי היא צצרייתא:
ורבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור. כמו שהגירסא כאן כך יש לה להיות צפרק כל האסורין (תמורה דף ק"ב). ויש ספרים דגרסו
התם למאן דאמר יולדת פליגי כשנטרפה ולצסוף עיברה דרבי אליעזר סובר ירך אמו הוה ויתא: **אי הכי ארמיפליגו**
צגבוה ליפליגו דאורייתא. לשון אי הכי קשה דעני יחול להקשות כן וצריך למנא טעם למה היה מתיישב הא דמיפליגו לגבוה אי הוה מתיישב
פלוגמיהו צעובר ירך אמו הוה יתמ מהשתא דמוקי לה צוה זה וזה גורם ולאדך לישנא איפכא: **והלכתא ב"ב שנים עשר חדש.**
למאי דמסקינן השתא הלכתא דטרפה אינה יולדת לא מיתוקמא פלוגמיהו דרבי אליעזר ורבי יהושע אלא צעובר ירך אמו ורבי יהושע סובר
לאו ירך אמו הוה ורבי צינה מודה כיון דאגידא צגופה כגופה דמיה ומימה דצריש שור שנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר
ר' רבה פרה שהזיקה גובה מולדה מאי טעמא גופה היא תרנגולת שהזיקה אינו גובה מציעמה מאי טעמא פירשא צעלמא היא ומשמע
דאפילו ליתא לפרה גובה הכל מולדה ואמאי הא אפילו אי סייע הולד צנגימה ש' דאי וולדה נגמו לא היה יכול לגבות מן הולד כל הנזק
היכא דליתא לפרה כיון דלאו ירך אמו הוה ורבי תרנגולת אמאי אינו גובה מציעמה ויש לומר דהתם מיידי צצינים גמורות דלא אגידו צגופה
וגבי מויק אמר ליה אימיי ראייה דההיא שעתא הוה אגידא צגופה ושקול וגבי טרפה אסור ולענין ולד היינו טעמא אף על גב דצעלמא
צעובר ירך אמו הוה לענין טרפות שאני דתלוי צחיות צהמה ולעובר יש לו חיות צפני עצמו וצבצבא קמא (דף מו. ד"ה מלי) הארכתו צו:

דשיחלא קמא. צלע"ז פושט"א. אומן שהיו צמעיה צעה שנטרפה
כולן אסורות צעובר ירך אמו הוה ועמה נטרפו: **מלאן ואילך.** היא
והזכר גורמין להם שיצאו ודבר שאיסור והיתר גרמו לו שיגדל מותר:
ושון. ר' אליעזר ורבינן דפליגי צולד צהמה טרפה: **צדפנא מארעא.**

היא מעצמה מתמממת צחך ויולדת
וההוא חד גורם הוא: גדלה. משמע
כל גדוליה צאיסור: **אלא הא דסנן.**
כיון דאמרת דאחי מודים צצינת
טרפה צדפנא מארעא דמד גורם
הוא קאמר מכלל דפלוגמיהו צוה זה
גורם וע"כ צשנטרפה ולצסוף עיברה
פליגי דליכא זה וזה גורם: **צמאי קא**
מיפליגו. על כרחך צשנטרפה ולצסוף
עיברה: **להודיעך כחו דרבי יהושע.**
מירוצא הוה: **סבירא ליה כרצ אחא**
צי עקב. דאמר לעיל (דף י"ג) הלכה
טרפה יולדת: **ומתני לה לדאמימר**
דאמימרין. הני ציעי דטרפה כו'
דליכא לפלוגי צין שיחלא קמא לשיחלא
צתרא אפילו צטרפה ודאית: **רבינא**
לא סבר לה. כוונתה ולא מני למיימר
דשיחלא צתרא דהא לא טענה הלך
מוקי לה לדאמימר צספק טרפה והכי
קאמר דשיחלא קמא משהינן לה אי
הדרה וטענה לאו טרפה היא ושרו
קמאי: **מפני שגדלה צאיסור.** אלמא
טענה: **צמאי קא מיפליגו.** על כרחך
ציעירה ולצסוף נטרפה דאי צשנטרפה
צרישא מו לא טענה וצוה פליגי רבי
אליעזר סבר [עובר] ירך אמו הוה
והרי הוה כחמד מאצרייה: **ור' יהושע**
סבר כו'. וכיון דהכי הוה אדמיפליגו
כו': **ומודים.** ודאי צצינת [טרפה]:
צשיחלא קמא. דכיון דאגידא ציה
דמעורה צגידיג כגופה דמיה: **והלכתא**
צוכר. ספק טרפה דלידה אי שיה שנים
עשר חדש ודאי לא נטרף ושוב אין
צריך לצדוקו כגון אס ספק דרוסה או
פולה או שמת ינקב הקרום צמתת
שצריניהו שלקמה: **כל צריה שאין לה**
ע"ס אינה מתקיימת י"ב חדש.
ונפקא מינה דמפרש רב פפא:
קישות שהתלע באביה. צעודה
מוצבת: **אסורה.** הנובעת צחילה
דכיון דמהלכת צתוך הקישות
והקישות מוצבת צקרקע שורץ
על הארץ. קרינא ציה אצל התליעה
צתלוש לאו שורץ הוה על דנפיק
מיניה ומהלך על גבי הקרקע
דמפרש צחילה צרקין (דף סו):
שמע

טרפה אסורה משום דגמרה צאיסור ומיהו אין נראה תירוצו זה דהא לא גזרינן א' ציעי דשיחלא אטו ציעי דשיחלא קמא
ואטו ציעי דספנא מארעא: **אלא** הא דתניא ולד טרפה ב' כו'. צרייתא היא והוה מני לאתויי צמתיתין דתמורה (דף י"ג) כל האסורים לגבי
המוצא ולדומיהן מותרין רבי אליעזר אמר ולד טרפה לא יקרבי לגבי מוצא אלא יתא ליה לאתויי צרייתא ב' שרבי יהושע הווכר צה:
במאי קא מיפליגו בנטרפה. לשון הגמרא משמע דאי לאו דאמימר לא הוה קשה צמאי קא מיפליגו אלא יש לומר משום דאסר אמיימר
דשיחלא קמא לא מיתוקם ליה פלוגמיהו צעובר ירך אמו וציעירה ולצסוף נטרפה דאס כן קס ליה אמיימר כרבי אליעזר דשמותי הוה ולאדך
לישנא דלקמן יש לפרש משום דקסבר טרפה אינה יולדת קא קשה ליה צמאי קא מיפליגו דלא מיתוקמא פלוגמיהו צוה זה וזה גורם אסור ואם
תאמר ואמאי לא יתא ליה לרב אשי השתא לזקוקי פלוגמיהו צוה זה וזה גורם הא שמעינן ליה לרבי אליעזר צהדיה צפרק כל שעה (פסחים
דף סו) דאסר דקמני וכן היה רבי אליעזר אסר צכל איסורין צצמורה ויש לומר דשמתא לא שמיע ליה לרב אשי היא צצרייתא:
ורבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור. כמו שהגירסא כאן כך יש לה להיות צפרק כל האסורין (תמורה דף ק"ב). ויש ספרים דגרסו
התם למאן דאמר יולדת פליגי כשנטרפה ולצסוף עיברה דרבי אליעזר סובר ירך אמו הוה ויתא: **אי הכי ארמיפליגו**
צגבוה ליפליגו דאורייתא. לשון אי הכי קשה דעני יחול להקשות כן וצריך למנא טעם למה היה מתיישב הא דמיפליגו לגבוה אי הוה מתיישב
פלוגמיהו צעובר ירך אמו הוה יתמ מהשתא דמוקי לה צוה זה וזה גורם ולאדך לישנא איפכא: **והלכתא ב"ב שנים עשר חדש.**
למאי דמסקינן השתא הלכתא דטרפה אינה יולדת לא מיתוקמא פלוגמיהו דרבי אליעזר ורבי יהושע אלא צעובר ירך אמו ורבי יהושע סובר
לאו ירך אמו הוה ורבי צינה מודה כיון דאגידא צגופה כגופה דמיה ומימה דצריש שור שנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר
ר' רבה פרה שהזיקה גובה מולדה מאי טעמא גופה היא תרנגולת שהזיקה אינו גובה מציעמה מאי טעמא פירשא צעלמא היא ומשמע
דאפילו ליתא לפרה גובה הכל מולדה ואמאי הא אפילו אי סייע הולד צנגימה ש' דאי וולדה נגמו לא היה יכול לגבות מן הולד כל הנזק
היכא דליתא לפרה כיון דלאו ירך אמו הוה ורבי תרנגולת אמאי אינו גובה מציעמה ויש לומר דהתם מיידי צצינים גמורות דלא אגידו צגופה
וגבי מויק אמר ליה אימיי ראייה דההיא שעתא הוה אגידא צגופה ושקול וגבי טרפה אסור ולענין ולד היינו טעמא אף על גב דצעלמא
צעובר ירך אמו הוה לענין טרפות שאני דתלוי צחיות צהמה ולעובר יש לו חיות צפני עצמו וצבצבא קמא (דף מו. ד"ה מלי) הארכתו צו:

א) עדיית פ"ה מ"א תמורה
לא ע"ש, ג) [צ"ל דמלא],
א) צבורו ו. תמורה י:
[צחיתם ע"י:] ד) [תמורה]
לא, ה) [גם סנהדרין]
פ. ע"ו מטו. פסחים א,ו,
ו) [צבכות ע"י:] ו) [צ"ל
דמלא:] ח) [גטיין כ"ג:
מיר גה. צ"ק עת: סנהדרין
(פ"ה) פ: תמורה י: י"א,
ע. כה. סה: ל: לא,]
ט) [לקמן סו,] י) [ויקרא י"א],
ס) [ש"ס ו.] ט) [עברך צתח],
ח) ועיין מוס' עירובין סב:
ד"ה אפילו ומוס' צ"ל
ו: ד"ה צינים, ט) ועיין
היב מוס' גיטין טו: ד"ה
לא גט, ח) [צ"ל דבא],
ע) [צ"ל דהיא],

גליון הש"ס
גמ' רבי אליעזר סבר
עובר ירך אמו. עין פ"ב
דפרה:

מוסף רש"י

ולד טרפה. ואינו ממיס
היו זה וזה גורם בבורות
א. כח דהיתירא עדיף
ליה. טוב לו להשמיענו כח
דברי החמיר. שהיא שחיה
על שטעמו ואינו יא
להמיר, אלא כח האסורין
אנה ראייה, שהכל יכולין
להמיר ואפילו צבצר
המותר (ביצה ב.).